

גזירה משורגת – נע"ו/י וע"ע – תשובון

1. לפניכם קטע על יום השפה העברית ובו מילים מודגשות. קראו אותו, וענו על השאלות שאחריו.

לכבוד יום השפה העברית התקיימו **תְּחֻלוֹת** (בלועזית: פסטיבלים) **בְּמִקְוֹמוֹת** שונים ברחבי הארץ. אבן יהודה, מועצה מקומית הקרויה על שמו של אליעזר בןיהודה, קישטה את הרחובות **בְּמִלִים** שחידש בןיהודה, וילדי הגנים פצחו **בְּמַחֲלוֹת** בכיכר המרכזית. גם בשדרות, בתל אביב ובקריית שמונה צוין יום שפתנו **בְּמִסְבּוֹת** מהודרות ומפוארות. ראשי יישובים מדרום הארץ אמרו בכינוס מיוחד לכבוד יום זה: "בארץ ישראל קם העם היהודי מחדש, ו**תְּקוּמָתוֹ** לא יכלה להיתכן בלא **תְּחִיָּה** השפה העברית אחרי שנים רבות של תרדמה".

א. בקטע מודגשות שבע מילים. מיינו אותן בטבלה שלפניכם לפי גזרתן, וכתבו בראש כל עמודה את שם הגזרה המשותפת למילים.

הגזרה: נע"ו/י	הגזרה: ע"ע
מִקְוֹמוֹת (קו"ם)	תְּחֻלוֹת (חגי"ג)
מַחֲלוֹת (חוי"ל)	מִלִים (מל"ל)
תְּקוּמָתוֹ (קו"ם)	מִסְבּוֹת (סבי"ב)
	תְּחִיָּה (חיי"י)

ב. בקטע מופיעות שתי מילים מאותו השורש. העתיקו את שתיהן, וציינו את שורשן.

המילים: **מִקְוֹמוֹת**, **תְּקוּמָתוֹ** | השורש המשותף: **קו"ם**

ג. לפניכם חמש מילים. הקיפו את המילה ששורשה זהה לשורש המילה **מַחֲלוֹת**.

מְחִילָה, **מְחַלָּה**, **מַחְלוֹל** (בלועזית: גנרטור), **חֲלִיל**, **חֲלוּל**

ד. במילה **תְּחֻלוֹת** בא לידי ביטוי אחד המאפיינים הבולטים של הגזרה שאליה היא שייכת. כתבו

מאפיין זה. **דגש חזק (מכפל) אחרי פה"פ (המציינ את ההידמות המלאה של עה"פ ללה"פ).**

2. לפניכם ארבעה שמות פעולה. לצד כל אחד מהם ציינו את שורשו.

עידוד – עד"ד

איתות – או"ת

פינון – כו"ן

ציפוף – צפ"ף

א. לצד כל אחד מהם ציינו את שורשו.

ב. מהו הבניין המשותף לכל ארבעת שמות הפעולה? פיעל

ג. לפניכם. הקיפו את כל המילים הנוטות על דרך הגזרה של המילה פינון.

מכונה / הֶכּוֹן / כּוּוֹן / הֶכְנָה / מְכוּן / הִתְפּוֹנְנוֹת / פְּנוּה

3. לפניכם ארבעה צמדי מילים ממוספרים.

(1) מִזוֹן – תִּזְוֶנָה, (2) לִינָה – מְלוֹנָה, (3) תְּעוּפָה – הֶעֱפָה, (4) הֶרְקָה – רָקִיק (מאפה דק ושטוח)

א. בצמד אחד יש שתי מילים ששורשן שונה. ציינו את מספר הצמד, וצינו את השורש של כל מילה.

מספר הצמד: (4)

המילה הראשונה: הֶרְקָה, השורשה: רִי"ק

המילה השנייה: רָקִיק, השורש: רִק"ק

ב. העתיקו מן ארבעת הצמדים שני שמות פעולה.

לינָה, הֶעֱפָה

ג. מהי הגזרה המשותפת לכל הצמדים שלא ציינתם בתת-סעיף א? גזרת נע"ו/י

4. לפניכם שני פסוקים מן המקרא, ובכל אחד מהם מילה מודגשת.

(1) "תִּם וְיִשָּׂר וְצָרוּנִי כִי קוֹיִתִּיד" (תהלים כה, כא)

(2) "אֵלֶּה תוֹלְדוֹת נֹחַ: נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֵתָיו" (בראשית ו, ט)

א. לשתי המילים המודגשות יש שורש וגזרה משותפים. ציינו אותם.

השורש: תמ"ם, הגזרה: גזרת ע"ע

ב. העתיקו את המילה שמשקלה מציין שמות תואר. תָּמִים

5. לפניכם ארבע מילים מן השורש לוי"ש.

- לַיֵּשׁ – אדם שמקצועו לישת הבצק
מְלוּשָׁה – מכונה הלשה את הבצק
מְלוּשׁ – וו לישיה בתוך המערבל
לְיִשָּׁה – פעולת הלֵּשׁ

א. מבין ארבע המילים יש אחת שנטייתה על דרך גזרת השלמים. העתיקו מילה זו. לַיֵּשׁ

ב. מהו המשקל של המילה לַיֵּשׁ ומהי משמעותו של משקל זה?

המשקל: קָטַל, משמעות המשקל: בעלי מקצוע

ג. לפניכם רשימה של חמש מילים. הקיפו את כָּל המילים שבהן התפקיד של המ"ם הראשונה זָהָה לתפקיד של המ"ם במילה מְלוּשָׁה.

מְרִיחָה / מְשִׁיכָה / מְשִׁימָה / מְתִיחָה / מְרִיבָה

שימו לב: ביתר הצורות המ"ם שורשית.

ד. העתיקו מבין ארבע המילים מילה אחת שמשמעותה שם פעולה. לְיִשָּׁה